

**Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Кафедра маркетингу та УІД
Сумський регіональний центр
інтелектуального розвитку
Українська асоціація маркетингу
Всеукраїнська спілка вчених-економістів**

**Збірник тез доповідей
X Міжнародної
науково-практичної конференції**

**«МАРКЕТИНГ ІННОВАЦІЙ
І ІННОВАЦІЇ У МАРКЕТИНГУ»**

29 вересня – 1 жовтня 2016 року

Суми 2016

ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ СТЕЙКХОЛДЕРІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ДІАГРАМ ВЕННА

В умовах антропогену (*Crutzen and Stoermer, 2000*), коли людство на глобальному рівні виходить за межі безпечної операційної діяльності, особливо затребуваним стає адаптивний менеджмент (*Holling, 1978; Walters, 1986; Lee, 1993*). Його визначальними рисами є визнання обмеженості наукових знань про поведінку екосистем у умовах наближення до порогових значень і необхідності коригування наступних управлінських рішень на основі вивчення реакції керованих систем на попередні рішення. Відтак адаптивний менеджмент, який органічно поєднує політику і дослідження, базується на широкому залученні стейкхолдерів до процесу прийняття рішення, тож потребує інструментів системного вивчення впливу пропонованих рішень на зацікавлені сторони.

Одним із таких інструментів ідентифікації та візуалізації впливу політичних рішень є діаграма Венна (*Venn diagram*). Ми застосували її для дослідження впливу переформування похідних ялинових деревостанів, особливо актуального в умовах зміни клімату та посилення антропогенного навантаження. Переформування насаджень – це багатоступінний процес, який охоплює проведення різних, зміщених у часі і просторі, лісогосподарських заходів: певних способів рубок головного користування, рубок догляду, стимуляції репродуктивних процесів, сприяння природному поновленню, збереження самосіву, підросту, введення, відповідно до типу лісу, відсутніх корінних порід, регулювання вікової і просторової структури лісостану тощо (*Чернявський та ін., 2012*). Діаграми Венна дозволяють проаналізувати та представити інформацію про вплив цього процесу на стейкхолдерів і характер взаємовідносин між ними.

Етапи побудови цих діаграм:

1. Ідентифікація стейкхолдерів, які мають відношення до досліджуваної проблеми.
2. Оцінка характеру впливу.
3. Оцінка характеру взаємодії стейкхолдерів.
4. Графічне представлення результатів.

Для збору інформації про силу впливу та взаємодію між стейкхолдерами ми провели експертне опитування. Експерти були

вибрані з різних сфер діяльності, які мають відношення до процесу переформування похідних ялинових деревостанів: працівники природоохоронних організацій і лісгосподарських підприємств, представники громадських організацій та органів влади, місцеві жителі, туристи і науковці.

Розроблена нами анкета містила три блоки запитань:

1. Як процес переформування похідних ялинових деревостанів впливає на добробут стейкхолдерів (отримують вигоди / зазнають збитків).

2. Хто впливає / зазнає впливу цього процесу.

3. Як взаємодіють стейкхолдери? Загалом було проведено 20 інтерв'ю тривалістю 20-30 хв. Кожне. Для оцінювання була використана п'ятибальна психометрична шкала Лайкерта (Likert, 1932), де 5 – максимальне значення, а 1 – мінімальне.

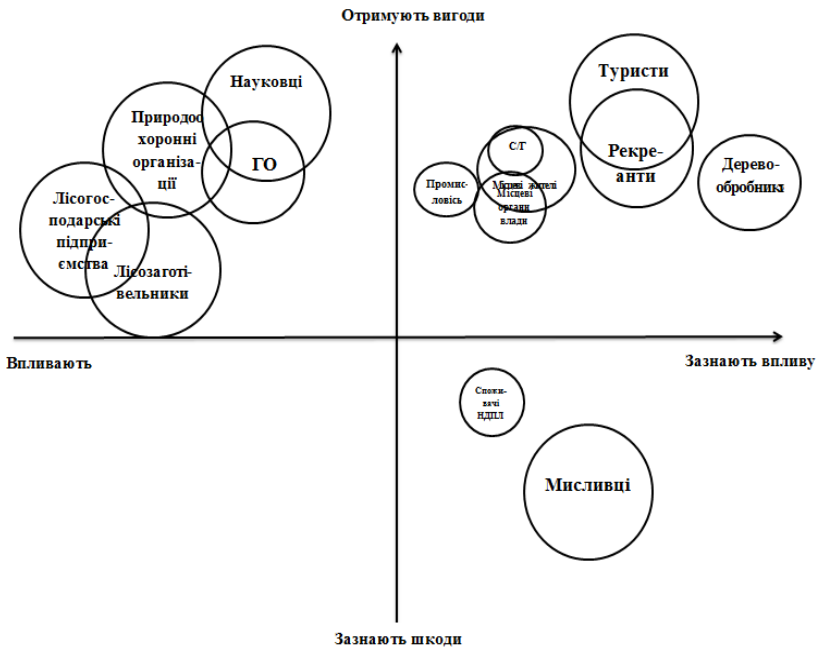

Рис. 1. – Вплив процесів переформування похідних ялиників на стейкхолдерів. Діаграма Венна

Результати експертного опитування представлені на рис. 1 як діаграма Венна, де розмір кола вказує на силу впливу для кожного стейкхолдера, а розміщення кіл – на характер взаємодії стейкхолдерів. На думку експертів, на реалізацію проектів переформування похідних ялинників найбільший вплив мають лісгосподарські підприємства, природоохоронні організації, науковці, громадські організації (ГО) та лісозаготівельники. Зазнають впливу цієї діяльності, головним чином, туристи, рекреанти, мисливці, деревообробні підприємства і місцеві жителі. Меншою мірою – промисловість, сільське господарство, діяльність місцевих органів влади. Усі вони отримують вигоди від цього процесу.

За оцінками експертів вигоди в результаті переформування похідних ялинових деревостанів отримують усі ідентифіковані групи стейкхолдерів, окрім мисливців і споживачів недеревної продукції лісу (НДПЛ). Ці стейкхолдери втрачають свої вигоди, оскільки для уникнення пошкоджень підрослу ділянку, де проводять переформування, огорожують, а створення різновікового деревостану не сприяє поширенню грибів та ягід під наметом.

Побудована діаграма Венна дає змогу ідентифікувати потенційних «прихильників»/«супротивників» процесів переформування, спрогнозувати відносини між ними і характер їх впливу на прийняття і реалізацію рішення.

Заруба В.Я., Кобелева Т.О.

НТУ «Харківський політехнічний інститут»

МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ОЦІНКИ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЕКТУ ЗА КРИТЕРІЄМ ОПТИМІЗМУ-ПЕСИМІЗМУ ГУРВІЦА

Оцінка привабливості інноваційного проекту являє собою найбільш відповідальний етап в процесі прийняття інвестиційних рішень. Від того, наскільки об'єктивно і докладно проведена ця оцінка, залежать строки повернення вкладеного капіталу і темпи розвитку підприємств країни. Ця об'єктивність і докладність оцінки ефективності проектів в значній мірі визначається використанням сучасних методів проведення такої оцінки [2-4, 6-12].

На практиці найчастіше виникає ситуація, коли є безліч можливих сценаріїв реалізації проекту або тільки відомі інтервали